

[Valdemar Thomsen.]

Regeringen, at det skulde være nødvendigt. Opgaverne blev løst i sidste Rigsdagssamling, sagde Statsministeren, det sagde det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, det gentog det ærede Medlem Hr. Steen for et Øjeblik siden, og derfor bliver Arbejdet ikke saa omfattende i Aar. Med andre Ord — det er i Virkeligheden det forfærdende ved Situationen —: Regeringen giver blankt op over for Tidens alvorligste økonomiske Problemer: Arbejdsløsheden og Landbrugskrisen. Det er sandelig ikke Statsmandstale, naar Statsministeren i sin Programudtalelse siger, at saafremt Landbrugets Produktion forøges, vil formentlig andre Erhverv være sikrede, men der er ikke Mulighed for en saadan Forøgelse, og derfor *kan* Arbejdsløsheden ikke overvindes. Til Trods for at Statsministeren altsaa erkender, at det er Landbrugets Produktion, der skal hjælpe alle andre, lader man alligevel Problemet om en Forøgelse fuldstændig ligge.

Situationen minder mig om en Vise, som jeg engang har hørt. En Dreng beretter om sin Mor, at ligegyldigt, hvad der skete, beholdt hun Fætningen, og det var for saa vidt godt nok, men ligegyldigt, hvad der var i Vejen, Ildløs i Huset, Vandrør, der sprang o. s. v., saa sang hun sin Vise, og jeg tror det hed: saa tog hun sin Citar og sang: Bimme-lim-bing-bang. Ja, det er den Tilstand, vi er inde under, hvad de Problemer angaar, som jeg nu har nævnt. De er vel nok saa alvorlige, som tænkes kan, og alligevel er det, som Statsministeren i den Henseende har at sige Rigsdagen, at sammenligne med Konens sorgløse Bimme-lim-bing-bang. Med en Forrentningsprocent for Landbruget gennem 10 Aar paa 2,2 og med en stigende Arbejdsløshed — for det er jo Tilfældet — er det ikke nok at henvise til nye eller jubilerende Kommissioner, nej, dér maa der siges Besked om, hvad Regeringen vil. Der bliver henvist til forskellige Kommissioner, og bl. a. blev der i Gaar henvist til Raastofkommissionen, der, saa vidt mig bekendt, skønt det nu er Maaneder siden, den blev nedsat, kun lige akkurat har naaet at holde sættende Møde.

Fri Handel er udelukket, sagde Statsministeren i sin Tale, og deri har han utvivlsomt for en Gangs Skyld Ret. Det er en Kendsgerning, som vi lige saa godt først som sidst kan gøre os fortrolige med, og det gælder ikke mindst Partiet Venstre og dets udbredte Presse, der jævnlige giver Udtryk for, at Liberalismen er — ja, i Virkeligheden er det eneste saliggørende, det eneste, der kan føre os frem til de lyse, lykkelige Til-

stande, vi allesammen længes efter og haaber paa. Hvad der tænkes paa, naar man nævner Trylleordet Liberalisme, er det for øvrigt af gode Grunde noget vanskeligt at forstaa. Liberalisme betyder jo Frihed, og saa længe det gælder de aandelige Omraader, kan der vel vanskeligt opstaa Uenighed, for hvem vil afskaffe Tale-, Trykke- og Aandsfrihed o. s. v.? Ingen. Her paa disse Breddegrader vil vi have Lov til frit at tænke, tro og tale. Noget ganske andet er Liberalisme som Middel mod de økonomiske Vanskeligheder, ja, misforstaa mig nu endelig ikke: dansk Landbrug har gennem Generationer vist, at *det* kunde klare sig og klare sig godt under fri Handel og fri Konkurrence med den ganske Verden, men — det er det afgørende Spørgsmaal — er der nogen som helst Mulighed for, at der i en overskuelig Tid igen bliver Lejlighed til fri Konkurrence og til fri Handel? Paa dette Spørgsmaal maa der, hvis man vil være ærlig, svares det afgjort Nej. Derfor er det efter min Mening paa Tide, at alle, der for Alvor vil Landbrugets Vel, besinder sig paa, hvordan Landbruget, Hovederhvervet, igen faar den Plads i Samfundet, som tilkommer det.

Det er rigtigt, at Tilbud og Efterspørgsel engang — det er snart længe siden — var det afgørende paa det økonomiske Omraade. Nedbrydningen af dette liberalistiske System er sket gradvis, men det er sket fuldkomment. Det første Skridt bort fra Liberalismen var vel Fagforeningernes Opstaaen, Arbejdsgiverforeningerne og Monopolerne, videre de ændrede Levevilkaar gennem social Politik og endelig gennem de politisk bestemte Priser. Det dybeste Indgreb i Pris- og Værdidannelsen, det haardeste Slag, der her i Danmark er rettet mod det liberalistiske System — det bør ogsaa de huske, der i Dag raaber højt om Liberalismens Velsignelser —, var Kronens Pariføring i 1924 og Valutacentralen i 1931. Da gav man Regeringen Hals- og Haandsret over Landbrugets Indtjeningsmuligheder, da lagde man Grunden til den valutariske Skandale, som Landbruget i stigende Grad støner under, og da klippede man Forbindelsen over mellem Verdensmarkedets Priser og Landbrugets Arbejdsudbytte. Dér har vi den egentlige Aarsag til, at det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch i Gaar fra denne Plads haanende kunde minde dansk Landbrug om, at det fremdeles kunde trænge til Hjælp og Overbærenhed, en Tale, der vilde være fuldkommen taabelig, hvis vi her som i andre Lande havde fri Handel paa dette afgørende Omraade. Hvilke Konsekvenser har det ikke haft? Naar de ene-